

ВИЩА ШКОЛА

УДК 378.147.091.3-057.175:37.013.83

THE EDUCATIONAL COURSE “ACMEOLOGICAL TECHNOLOGIES” IN THE SYSTEM OF ANDROGOGICAL TRAINING OF MASTERS OF PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «АКМЕОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ» В СИСТЕМІ АНДРАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Світлана Саяпіна

доктор педагогічних наук, доцент,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: ААИ-5703-2021
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Svetlana Sayapina

D.Sc. in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: ААИ-5703-2021
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

Олена Коркішко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: G-1456-2018
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Olena Korkishko

Ph. D in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: G-1456-2018
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

Артем Коркішко

кандидат педагогічних наук,
старший викладач
E-mail: korkishko.a.b@gmail.com
ORCID 0000-0002-4821-1312
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Artem Korkishko

Ph. D in Pedagogy,
Senior Lecturer
E-mail: korkishko.a.b@gmail.com
ORCID 0000-0002-4821-1312
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

ABSTRACT

The article notes that today the issue of training professionals who are professionally engaged in the organization of adult education – educators-andragogues, highly educated, creative individuals who are able to generate new ideas, original solutions to current educational-upbringing and socio-cultural problems, i.e. training of Masters in 011 Specialty – Educational, Pedagogical Sciences, which will renew the staff of scientists and lecturing staff of institutions of higher education. It is stated that the professional development of Masters of Pedagogy of Higher School is mostly helped by the educational discipline “Acmeological Technologies”, the purpose of which is to master the system of

acmeological knowledge, the formation and consolidation of skills to solve a wide range of acmeological problems and tasks in professional activities; the formation and consolidation in the self-consciousness of the future lecturer of the need for self-development and self-realization, which allow special techniques and techniques to self-actualize personal and professional "Self"; the development of internal potential, professionalism and creative skills of a specialist working in the system "man – man", which form the basis of his/her professional image and life experience. It is emphasized that within this course future lecturers study: the subject of acmeology, its place in the system of sciences, the methodological foundations of acmeology, acmeological culture of the personality in the context of life and professional development, the acmeological approach in pedagogical education of Ukraine, acmeological technologies of personal and professional development of adults. It is also emphasized that an important prerequisite for the study of this discipline is the organization of the creative process by the lecturer in the classroom and the involvement of students in active participation in it. The examples of classroom and independent work for mastering the educational material and current control are presented. It is concluded that this course contributes to the andragogical training of future lecturers, high-level professionals, for whom knowledge, skills, abilities, their constant renewal are the basis of professional self-realization of the personality.

Key words: *educator-andrologue, lecturer, institution of higher education, Masters of Pedagogy of Higher School, acmeological technologies, educational subject..*

Актуальність теми. Якісна професійна підготовка майбутніх фахівців є одним із головних завдань і викликів для національної освітньої системи на сучасному етапі розвитку суспільства. Основна ідея сучасної парадигми освіти полягає у відходженні від особистісно-відчуженого підходу в освіті до компетентнісного, діяльнісного, соціокультурного, особистісно орієнтованого, суб'єкт-суб'єктного, розвивального, акмеологічного тощо.

Одним із прогресивних і перспективних для сучасної системи освіти, як зазначили провідні сучасні науковці (О. Дубасенюк, І. Ніколаєску, Х. Шапаренко, О. Яременко та ін.), є акмеологічний підхід, що вивчає основні характеристики розвитку особистості на етапі становлення зрілості, закономірності досягнення вершин професіоналізму, майстерності, творчості та забезпечує оволодіння засобами пізнання довкілля, професії та самого себе для самореалізації в професійній діяльності. Саме акмеологічний підхід та акмеологічні технології сприяють розвитку внутрішнього потенціалу, високого професіоналізму та творчої майстерності фахівця, який працює в системі «людина-людина», що є основою його професійного іміджу й життєвого досвіду (Ніколаєску, 2012: 3).

Зауважимо, що в умовах зростання конкуренції на ринку праці сьогодення потребує викладача нової формації: віртуозного майстра, професіонала, новатора, фахівця, орієнтованого на здобувача, практично-орієнтованого винахідника, ініціативного дослідника-експериментатора, проактивного науковця, гуманіста, ерудита, діагноста, який використовує індивідуальний і творчий підходи, навчається упродовж життя, уміє працювати в команді, розв'язувати проблеми та знаходити творчі рішення тощо.

На часі постає питання підготовки фахівців, які професійно займаються організацією навчання дорослих – педагогів-андрагогів, високоосвічених, творчих особистостей, здатних генерувати нові ідеї, оригінально розв'язувати актуальні навчально-виховні та соціокультурні проблеми, тобто підготовки магістрів як фахівців найвищого кваліфікаційного рівня, які поновлять склад науковців і викладачів закладів вищої освіти (далі – ЗВО).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні десятиліття в науковій літературі помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стала підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до професійно-педагогічної діяльності. Заслужують на увагу в контексті аналізованої проблеми науково-педагогічні дослідження, присвячені якості професійної підготовки педагогів у ЗВО (М. Васильєва, О. Гура, Н. Мачинська, С. Сисоєва та ін.), професійній підготовці майбутнього викладача вищої школи в умовах магістратури (Н. Батечко, О. Єременко, В. Кушнір, Ю. Ковальчук, Р. Цокур, С. Чорна, А. Шишко, Н. Яремчук та ін.), навчально-методичному забезпеченню дисциплін у ЗВО (Н. Бурдейна, Т. Дороніна, О. Жорнова, Л. Кондрашова, В. Меденцев, М. Панов, С. Соловійов, Н. Ярошенко, М. Ярмаченко та ін.), підготовки педагогічного персоналу для галузі освіти дорослих, професійної діяльності андрагогів (П. Буянов, С. Вершловський, С. Змеєв, І. Литовченко, Л. Лук'янова, Л. Нечипорук, В. Приходько, Л. Сігаєва, Т. Сорочан та ін.).

Акмеологічно спрямовану професійну підготовку в наукових працях дослідників розглянуто в таких аспектах: професійна акмеологія (В. Желанова, С. Караман, С. Мартиненко та ін.); акмеологія вищої освіти (О. Плахотник), акмеологічний підхід у теорії й практиці вищої педагогічної освіти (Г. Данилова, Л. Зоріна, О. Моренко, С. Пальчевський, Н. Сиско та ін.); акмеологічний ресурс андрагогічної моделі навчання (Л. Лук'янова), акмеологічне моделювання інновацій у педагогічній практиці (Н. Стороженко), акмеологічні технології вищої педагогічної освіти (В. Вакуленко, О. Дубасенюк, І. Ніколаєску, Л. Рибалко, В. Сидоренко та ін.).

Зауважимо, що збільшення кількості праць, присвячених професійному становленню майбутнього викладача та його акмеологічно спрямованій професійній підготовці, свідчить про пильну увагу вчених до цього питання. Водночас питання професійного становлення магістра педагогіки вищої школи (далі – ПВШ) у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін акмеологічного спрямування вивчено недостатньо, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає в розкритті роботи зі здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки щодо навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» та її значення в системі андрагогічної підготовки та професійного становлення магістрів ПВШ.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Загальновідомо, що наразі є серйозна проблема щодо відповідності викладачів закладів вищої освіти вимогам часу. Ми підтримуємо думку О. Кукуєва, що саме контингент фахівців із педагогічною освітою насамперед потребує андрагогічної підготовки,

побудованої на основі особистісно-орієнтованої освітньої парадигми, бо від рівня його готовності до андрагогічної освітньої діяльності залежить якість підготовки майбутніх фахівців (Кукуєв, 2010). З огляду на це, важливого значення набуває започаткування андрагогічної підготовки фахівців для роботи з дорослою аудиторією, насамперед, викладачів закладів вищої освіти.

У науковій літературі зміст поняття «андрагог» найчастіше розкрито в такий спосіб: це спеціаліст високої кваліфікації, який володіє комплексом спеціалізованих андрагогічних знань, умінь і навичок, що забезпечують навчальну діяльність із дорослим населенням з урахуванням специфіки його навчальних потреб і вікових особливостей (Колін, 1984).

Проведений аналіз розуміння сучасною наукою ролі педагога-андрагога в суспільстві уможлиблює виокремлення його функцій: експерт, організатор, співавтор, наставник, консультант, фасилітатор (С. Вершловський); викладач, методист, консультант, експерт, фасилітатор, модератор, менеджер, супервізор, тьютор, тренер (Т. Сорочан); викладач, аналітик, інженер, конструктор (Л. Сігаєва). Співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України Л. Лук'янова слушно наголосила, що якісна відмінність функцій андрагога фіксується в нових термінах, що підкреслюють цей вид діяльності: тьютор (забезпечує супровід індивідуальної освітньої програми в системі підвищення кваліфікації); фасилітатор (полегшує процес долучення дорослої людини до знань); модератор (виконує функції консультанта, який допомагає групі дорослих ефективно використовувати свої внутрішні ресурси для розв'язання життєвих і професійних проблем) (Лук'янова, 2013). Отже, педагог-андрагог має бути чуйним, терплячим, доброзичливим, коректним до вимог й очікувань дорослих, планувати індивідуальну роботу, узгоджувати навчальну діяльність із наявним досвідом тих, хто навчається, тощо.

Специфіка діяльності андрагога включає: консультування, надання соціальної допомоги, виконання навчальних й організаційно-управлінських функцій у галузі навчання дорослих людей. Вона потребує особливого міждисциплінарного підходу під час визначення змісту освіти для кожної з певних груп дорослих, а також використання такої системи форм і методів навчання, яка б дозволила враховувати вікові, професійні, особистісні особливості слухачів (Зель, 2009). Отже, такому спеціалістові, окрім суто професійних, потрібні: знання теорії навчання дорослих, психології навчання дорослих, технології навчання дорослих і самостійного навчання, методики навчання окремим дисциплінам, технології дистанційного навчання, організаційно-управлінських основ галузі освіти тощо; уміння визначати потреби, рівень підготовки дорослої людини, формулювати та доводити до рівня усвідомлення цілі та стратегії навчання, проводити оперативну діагностику, відбирати та ефективно використовувати форми, методи, засоби, джерела навчання, визначати перспективи освітніх потреб учнів тощо; навички практичної освітньої діяльності, психолого-андрагогічної діагностики, роботи з науковою, навчально-методичною літературою тощо (Коркішко, 2019).

Професійна підготовка педагогічних кадрів у галузі освіти дорослих відбувається у форматі допрофесійного та професійного навчання. Таке навчання має відбуватися на основі фундаментальної міждисциплінарної

підготовки в різних галузях знань: педагогіки, андрагогіки, психології, етики тощо. Так, в освітній (освітньо-професійній) програмі «Педагогіка вищої школи» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з вибірковим блоком «Основи андрагогіки» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» у циклі професійної підготовки заявлено вибіркові освітні компоненти: тьюторський супровід навчального процесу, акмеологічні технології, основи андрагогіки, історія розвитку теорії та практики освіти дорослих й андрагогіки, основи медіаосвіти дорослих, професійний імідж педагога-андрагога тощо, які сприяють підготовці магістрантів до успішної викладацької діяльності з дорослим контингентом закладів формальної та неформальної освіти.

Отже, професійному становленню магістрів педагогіки вищої школи здебільшого допомагає навчальна дисципліна «Акмеологічні технології», метою якої є засвоєння здобувачами системи акмеологічних знань, формування вмінь розв'язувати широкий спектр акмеологічних проблем і завдань у професійній діяльності; формування та закріплення в самосвідомості майбутнього викладача необхідності саморозвитку й самореалізації, що дозволяють спеціальними прийомами та техніками самоактуалізувати особистісне та професійне «Я»; розвиток внутрішнього потенціалу, професіоналізму та творчої майстерності фахівця, який працює в системі «людина-людина», що є основою його професійного іміджу й життєвого досвіду.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» є: усвідомлення предмету акмеології в системі людинознавчих наукових знань; засвоєння сукупності методологічних і теоретичних положень загальної та прикладної акмеології, її понятійно-категоріального апарату; оволодіння специфікою акмеологічних технологій особистісного та професійного розвитку фахівців; ознайомлення з дослідженнями закономірностей розвитку дорослої людини в характеристиках індивіда, особистості та суб'єкта діяльності й досягнення ним у цьому розвитку найбільш високого чи оптимального рівня.

У межах цього курсу магістри ПВШ вивчають (Коркішко, Коркішко, Саяпіна, 2020):

– предмет акмеології, його місце в системі наук (становлення та розвиток акмеології; предмет і понятійний апарат акмеології; завдання акмеології; наукові орієнтації акмеології, її зв'язок з іншими науками; сучасний стан акмеології);

– методологічні основи акмеології (основні категорії акмеології; загальне поняття про методологію, принципи й підходи; акмеологічні моделі та технології; методологічні підходи в акмеології; принципи наукового дослідження в акмеології);

– акмеологічна культура особистості в контексті життєвого шляху та професійного розвитку людини (сутність, структура та функції акмеологічної культури особистості; акмеологічне розуміння людини як індивіда, особистості, суб'єкта творчої діяльності та життєвого шляху; акмеологічна концепція розвитку фахівця та його становлення);

– акмеологічний підхід у педагогічній освіті України (ключові положення акмеологічного підходу в педагогічній освіті України; акмеологічний підхід у педагогічній освіті в контексті парадигми «освіта упродовж життя»; пріоритетні вектори розвитку педагогічної освіти в Україні у вимірах акмеологічного

підходу; акмеологічний підхід у розвитку зрілої особистості; педагогічний акмепрофесіогенез в умовах формальної та неформальної післядипломної освіти);

– акмеологічні технології особистісного та професійного розвитку дорослих (акмеологічні технології в освіті; акмеологічний заклад освіти; ігрові (дидактична гра, технології ігromodelювання) технології; тренінгові технології та їх роль у підвищенні якості освіти; технології розвивального навчання; технологія особистісноорієнтованого навчання; метод проєктів; технологія навчання дорослих).

Важливою передумовою під час вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» для професійного становлення магістра ПВШ є організація викладачем творчого процесу на заняттях і залучення здобувачів до активної участі в ньому. Цьому сприятимуть такі форми організації навчання: лекція-бесіда, лекція-ділова гра, лекція-візуалізація з використанням опорних сигналів, «круглий стіл», мікрвикладання, дискусія «навпаки», семінар-дослідження тощо.

Основними завданнями для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю під час практичних занять є:

– підготовка доповіді «Місце акмеологіїв сучасній системі наукових знань» (характеристика особливостей становлення акмеології, визначення етапів розвитку як науки, що вивчає закономірності та феномени розвитку людини в процесі самовдосконалення, цілеспрямованого руху до професійного й особистісного акме);

– проведення дослідження й аналіз наявних акмеологічних моделей та заповнення таблиці;

№	Автор-розробник акмеологічної моделі педагога	Назва акмеологічної моделі	Структура акмеологічної моделі педагога	Використана література

– підготовка доповіді-презентації «Акмеологічні інваріанти професіоналізму в певних видах професійної діяльності» (соціального педагога, психолога, учителя, викладача, науковця тощо);

– підготовка доповіді «Сутність акмеологічних технологій особистісного та професійного розвитку» (аналіз акмеологічних технологій, які можна використовувати в процесі особистісного та професійного розвитку магістра ПВШ, визначення сутності, призначення, критеріїв, окреслення основних видів акмеологічних технологій, умов та можливостей їх застосування у ЗВО);

– ознайомлення з ігровими (дидактична гра, технології ігromodelювання), тренінговими технологіями, технологіями розвивального навчання, особистісноорієнтованого навчання, оптимізації емоційної стійкості, ресурсозбереження, навчання дорослих, методом проєктів, підготовка презентації акмеологічних технологій;

– складання акмеографічного опису зрілої особистості (опис, спираючись на власні спостереження, узагальнений образ сучасної дорослої людини). Акмеографічні описи є передувальною частиною акмеограми та відповідають

рівню загального й особистого в структурі та змісті професіоналізму. У процесі акмеографічного опису виділено такі компоненти: підвищення професійної компетентності; удосконалення професійних навичок й умінь; засвоєння нових способів прийняття ефективних рішень; освоєння нових високопродуктивних алгоритмів і технологій розв'язання професійних завдань; розвиток особистісно-професійних якостей; розвиток психологічних професійно важливих якостей; підвищення потреби в самореалізації та досягненнях, розширення світогляду; розкриття творчого потенціалу особистості.

Для постійного формування мотивації до професійних знань важливим є використання самостійної роботи над завданнями практичного змісту, що призводить до активної та творчої діяльності на лекційних і практичних заняттях. Завдання спрямовані на систематичну самостійну роботу для засвоєння теоретичних знань, формування гуманістичного світогляду, творчого мислення, індивідуального педагогічного стилю. Матеріал, запропонований здобувачам для самостійного вивчення, має особливе значення, бо в сучасних умовах самостійна діяльність майбутніх педагогів дозволяє їм виявити індивідуальні здібності, визначити власні інтереси й ставлення до зарубіжного та вітчизняного досвіду, сформулювати власну думку.

Це можуть бути такі завдання (наведемо приклади):

Завдання 1.

Проаналізувати фахову літературу (наукові статті) за такими проблемами: акмеологія як галузь наукових досліджень; акмеологія в системі наук про людину; розвиток акмеологічної науки як одна із умов підвищення якості освіти. Скласти список джерел із кожної проблеми (не менше 3-ох найменувань за останні 5 років).

Зразок огляду фахової літератури

Проблема: Розвиток акмеологічної науки як одна з умов підвищення якості освіти.

Вакуленко В. Педагогічна акмеологія: досягнення й проблеми. *Філософія освіти*. 2006. 3(5). С. 124–133. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789>

Анотація. У статті проаналізовано основні досягнення в галузі акмеології педагогічної освіти; встановлено основні акмеологічні, психолого-педагогічні умови, які впливають на динаміку професіоналізму педагога. З галузі акмеологічної освіти виділено акмеологію вищої педагогічної освіти, встановлено її предмет, об'єкт і мету дослідження; розроблено навчальний курс «Акмеологічні основи вищої педагогічної освіти».

Ключові слова: акмеологія, акмеологічна освіта, професіоналізм педагога, акмеологія вищої педагогічної освіти.

Завдання 2.

Підготувати доповідь за темою (тема за вибором):

1. Феномен «акме» та його головні характеристики.
2. Проблема акмеології в працях сучасних дослідників.
3. Методологічні принципи та підходи в акмеології.

Завдання 3.

Підготувати презентацію (тема за вибором):

1. Структурно-функціональні ознаки акмеологічної культури та її формування в майбутніх викладачів вищої школи.

---

2. Характеристика рівнів сформованості акмеологічної культури майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки.

Завдання 4.

Створити ментальну карту (інтелект-карту) (тема за вибором):

1. Акмеологічний підхід як стратегічний орієнтир особистісноорієнтованої педагогічної освіти.

2. Акмеологічна характеристика особистості.

3. Акмеологічні аспекти розвитку особистості педагога.

4. Структура акмеологічної технології.

Практичні рекомендації щодо складання інтелект-карт, на яких доцільно зупинитися, перш ніж розпочати роботу: у центрі малюється центральний образ, що символізує основну ідею (обрана тема, наприклад, – Вища професійна освіта в Україні: здобутки та перспективи); від центрального образу відходять гілки першого рівня, що розкривають центральну ідею (основні ключові ідеї теми); від гілок першого рівня відходять гілки другого рівня, що розкривають ідеї, написані на гілках першого рівня (ключові ідеї підтеми); використовується як мінімум три чи більше кольорів; скрізь додаються символи та графіка (за потреби), що асоціюються з ключовими поняттями/словами; за необхідності малюються стрілки, що сполучають різні поняття на різних гілках, для більшого розуміння гілки можна пронумерувати та додати ореоли; етапи розробки інтелект-карти: для створення карти використовуємо три кольори: перший показує центральне поняття – «основу тему», другий (гілки першого рівня) – ключові ідеї теми, третій (гілки другого рівня) – ключові ідеї підтеми.

Завдання 5.

Підготувати банк акмеологічних технологій особистісного й професійного розвитку дорослих.

Заповніть таблицю (не менше 2 технологій за кожним видом)

Вид акмеологічних технологій	Назва акмеологічної технології	Мета та задачі акмеологічної технології	Розробники акмеологічної технології	Режим доступу

Вивчення дисципліни уможливило здобувачам: мати уявлення про акмеологічні критерії та показники особистісного розвитку, акмеологічний складник трудової, професійної діяльності; знати структуру акмеологічної компетентності, рівні, етапи, шаблі професіоналізму; знати основні види акмеологічних технологій удосконалення особистісного та професійного розвитку людини, акмеологічні технології допомоги людині в організації та оптимальному здійсненні нею особистісного та професійного розвитку; створювати індивідуальні акмеограми, акмеографічні описи на рівні загального й часткового акмеологічного знання; розробляти програму індивідуального особистісно-професійного розвитку та реалізовувати її; підбирати акмеологічні методи й акмеологічні технології для здійснення особистісно-професійного розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Успішне проведення роботи з магістрами ПВШ ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» щодо навчальної дисципліни «Акмеологічні

технології» – одна із засад андрагогічної підготовки майбутніх викладачів, фахівців високого рівня, для яких знання, уміння, навички, їхнє постійне оновлення є основою професійної самореалізації особистості.

Отже, навчальна дисципліна «Акмеологічні технології» сприяє: підвищенню індивідуальних здібностей, здатності магістрів ПВШ до ефективного впровадження сучасних освітніх технологій, дидактичної орієнтації на вироблення позитивно мотивованого ставлення до нового, оцінюванню результатів упровадження акмеологічних технологій, аналізу схеми управління впровадженням сучасних технологій; створенню додаткових умов для зростання якості підготовки фахівців у системі професійної освіти в Україні; ознайомленню з теоретико-методичними засади розроблення та впровадження акмеологічних технологій тощо; отриманню в процесі вивчення дисципліни компетенцій, що сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Зель І.О. (2009). Формування андрагогічної компетентності в студентів гуманітарних факультетів класичних університетів. Ніжин, 235 с.

Коркішко О. (2019). Педагог-андрагог у системі неперервної освіти. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Інтердисциплінарні виміри* / ред.-упоряд.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В.Ільницький. Конін – Ужгород – Херсон – Кривий Ріг: Посвіт, С. 77–79.

Кукуев А.И. (2010). Андрагогический подход в педагогике: монография. Ростов-на-Дону: ИПО ПИ ЮФУ, 328 с.

Лук'янова Л. (2013). Андрагог – соціальний посередник в інформаційно-освітніх процесах дорослої людини. Професійне становлення особистості, № 2. С. 20–26.

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Акмеологічні технології» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: С. А. Саяпіна, О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 117 с.

Николаеску І.О. (2012). Практичні основи акмеологічного розвитку особистості в умовах освітньо-інформаційного простору: навчально-методичний посібник. Черкаси: ОІПОПП, 54 с.

Colin G. (1984). Curriculum theory in adult and lifelong education. London; Sydney: Croom Helm, 218 p.

REFERENCES

Zel, I. O. (2009). *Formuvannia andrahohichnoi kompetentnosti u studentiv humanitarnykh fakultetiv klasychnykh universytetiv [Formation of andragogical competence in students of humanitarian faculties of classical universities]*. Nizhyn [in Ukrainian].

Korkishko, O. (2019). Pedahoh-andrahoh u systemi neperervnoi osvity [Educator-andragogue in the system of continuing education]. *Rozvytok suchasnoi osvity i nauky: rezultaty, problemy, perspektyvy. Interdystyplinarni vymiry – Development of Modern Education and Science: Results, Problems, Prospects*.

Interdisciplinary Measurements, 77–79. Ya. Gzhesiak, I. Zymomria, V. Ilnytskyi (Eds.). Konin – Uzhhorod – Kherson – Kryvyi Rih: Posvit [in Ukrainian].

Kukuev, A. I. (2010). *Andragogicheskii podkhod v pedagogike: monografiia [Androgogical approach in pedagogics: monograph]*. Rostov-na-Donu: IPO PI IuFU [in Russian].

Lukianova, L. (2013). Andrahoh – sotsialnyi poserednyk v informatsiino-osvitnikh protsesakh dorosloi liudyny [Andragogue is a social mediator in the information-educational processes of an adult]. *Profesiine stanovlennia osobystosti – Professional Development of Personality*, 2, 20–26 [in Ukrainian].

Saiapina, S. A., Korkishko, O. H., & Korkishko, A. V. (2020). *Metodychni vkazivky do vyvchennia navchalnoi dystsypliny «Akmeolohichni tekhnolohii» dlia zdobuvachiv drugoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za osvitnoiu prohramoiu «Pedahohika vyshchoi shkoly» spetsialnosti 011 Osvitni, pedahohichni nauky dennoi ta zaochnoi formy navchannia [Methodical instructions for studying the educational discipline “Acmeological Technologies” for applicants of the second (master’s) level of higher education according to the educational program “Pedagogy of Higher School” of Specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences of full-time and part-time form of education]*. Sloviansk: DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet» [in Ukrainian].

Nikolaiesku, I. O. (2012). *Praktychni osnovy akmeolohichnoho rozvytku osobystosti v umovakh osvitno-informatsiinoho prostoru: navchalno-metodychnyi posibnyk [Practical foundations of acmeological development of the personality under the conditions of educational-information space: educational-methodical manual]*. Cherkasy: OIPOP [in Ukrainian].

Colin, G. (1984). *Curriculum theory in adult and lifelong education*. London; Sydney: Croom Helm [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті зазначено, що наразі актуальним є питання підготовки фахівців, які професійно займаються організацією навчання дорослих – педагогів-андрагогів, високоосвічених, творчих особистостей, здатних генерувати нові ідеї, оригінально розв’язувати актуальні навчально-виховні та соціокультурні проблеми, тобто підготовки магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, які поновлять склад науковців і викладачів закладів вищої освіти. Констатовано, що професійному становленню магістрів педагогіки вищої школи здебільшого допомагає навчальна дисципліна «Акмеологічні технології», метою якої є засвоєння здобувачами системи акмеологічних знань, формування вмінь розв’язувати широкий спектр акмеологічних проблем і завдань у процесі професійної діяльності; формування та закріплення в самосвідомості майбутнього викладача необхідності саморозвитку й самореалізації, що дозволяють спеціальними прийомами та техніками самоактуалізувати особистісне та професійне «Я»; розвиток внутрішнього потенціалу, професіоналізму та творчої майстерності фахівця, який працює в системі «людина-людина», що є основою його професійного іміджу й життєвого досвіду. Акцентовано, що в межах цього курсу майбутні викладачі вивчають: предмет акмеології, його місце в системі наук, методологічні основи акмеології, акмеологічну культуру особистості в

контексті життєвого шляху та професійного розвитку людини, акмеологічний підхід у педагогічній освіті України, акмеологічні технології особистісного та професійного розвитку дорослих. Підкреслено, що важливою передумовою під час вивчення зазначеної дисципліни є організація викладачем творчого процесу на заняттях і залучення здобувачів до активної участі в ньому. Наведено приклади аудиторної та самостійної роботи для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю. Означений курс сприяє андрагогічній підготовці майбутніх викладачів, фахівців високого рівня, для яких знання, уміння, навички, їхнє постійне оновлення є основою професійної самореалізації особистості.

Ключові слова: педагог-андрагог, викладач, заклад вищої освіти, магістри педагогіки вищої школи, акмеологічні технології, навчальна дисципліна.

УДК 37.013.74

COMPARATIVE PEDAGOGICS AS A TEACHING DISCIPLINE IN THE SYSTEM OF INTERACTION WITH PEDAGOGICAL SCIENCE AND PRACTICE OF EDUCATION (THE THEORETICAL ASPECT)

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ З ПЕДАГОГІЧНОЮ НАУКОЮ ТА ПРАКТИКОЮ ОСВІТИ (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)

Світлана Саяпіна

доктор педагогічних наук, доцент,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: ААИ-5703-2021
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Svetlana Sayapina

D.Sc. in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: ААИ-5703-2021
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

Наталія Гарань

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: garan_nat@i.ua
ORCID 0000-0002-7617-8636
Research ID: F-6794-2018
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Nataliia Haran

Ph D in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: garan_nat@i.ua
ORCID 0000-0002-7617-8636
Research ID: F-6794-2018
SHEI “Donbas State Pedagogical University”, Ukraine

Олена Коркішко

кандидатка педагогічних наук, доцент,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: G-1456-2018
ДВНЗ «Донбаський державний

Olena Korkishko

Ph. D in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
Research ID: G-1456-2018
SHEI “Donbas State Pedagogical